Opmerkelijk

Het voorjaar ligt alweer een poosje achter ons en heeft vele verrassende waarnemingen opgeleverd. Een zwervende koningspage op 20 mei in de omgeving van Driebergen mag gerust een bijzondere waarneming genoemd worden. Ook de vondst van een grote populatie aardbeivlinders in de omgeving van de Holterberg is heel bijzonder.

Tekst: Dick Groenendijk

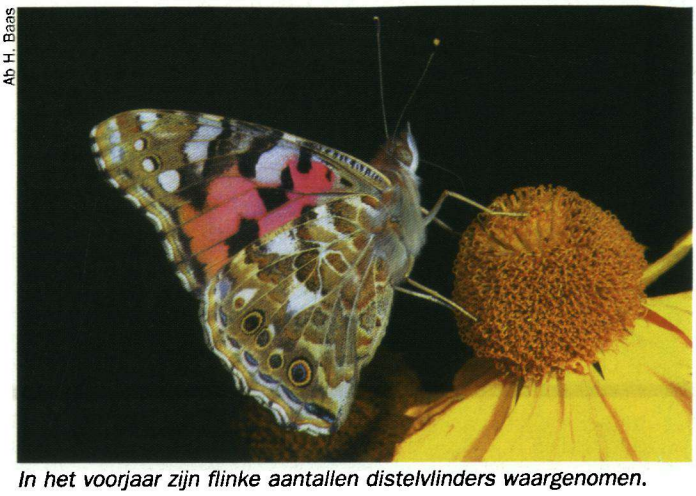

Ab H. Baas

In het voorjaar zijn flinke aantallen distelvlinders waargenomen.

Over aardbeivlinders gesproken: sinds 1994 waren er op het Dwingelderveld geen aardbeivlinders meer gezien. Het had er dan ook alle schijn van dat de populatie hier verdwenen zou zijn. Gelukkig werd op 28 mei toch nog een exemplaar op deze plek gezien. Het gaat om een klein stukje berm langs een fietspad waar grote plekken tormentil - de waardplant van de aardbeivlinder - groeien. Al met al een kwetsbare plek, maar samen met de beheerder, Vereniging Natuurmonumenten, zal het beheer in het kader van het project Geen Vlinder Minder! zo goed mogelijk worden aangepast. Verder werden er dit voorjaar verspreid door het hele land koninginnenpages waargenomen. Ook grappig was de melding van vijf kleine parelmoervlinders bij viooltjes op het terrein van de Floriade op 4 juni.

Kalkgraslandvlinders Het voorjaar van 2002 was ook het jaar waarin het boswitje voor het tiende achtereenvolgende jaar aanwezig was op de Sint-Pietersberg in Zuid Limburg. Dit betekent dat het boswitje nu echt vaste voet in Nederland heeft gekregen. Officieel staat het boswitje nog als onregelmatige gast te boek, maar dat gaat nu veranderen. In een van de komende nummers van het Natuurhistorisch Maandblad zal uitgebreid worden stilgestaan bij de definitieve vestiging van het boswitje als nieuwe Nederlandse standvlinder. Inmiddels zijn de graslanden van de Sint-Pietersberg steeds aantrekkelijker voor vlinders. De laatste jaren werden hier dus regelmatig boswitjes en ook koninginnenpages in behoorlijke aantallen gezien. Maar ook waren hier vanaf het begin van de jaren negentig dwergblauwtjes aanwezig. In sommige jaren zijn er ook kleine aantallen klaverblauwtjes op de Sint-Pietersberg aanwezig. En afgelopen voorjaar waren dat er zelfs maximaal twaalf op een dag (16 mei). Nieuw is dat ook het bruin dikkopje vaste voet op de Sint-Pieter lijkt te krijgen. Een melding uit 1998 werd als een mogelijke zwerver beschouwd, maar in het voorjaar van 2002 werden meerdere exemplaren waargenomen, zodat het erop lijkt dat ook het bruin dikkopje tot de vaste vlinderfauna van de Sint-Pietersberg behoort. Hiermee behoren de kalkgraslanden van de Sint-Pietersberg tot de rijkste vlindergebieden in Nederland.

Ab H. Baas

Het bruin dikkopje lijkt vaste voet op de Sint-Pietersberg te krijgen.

Sahara-zand en distelvlinders Een flink aantal opletten-de waarnemers had het al vroegtijdig in de gaten. Met een regenfront in juni kwam veel stof op de auto's terecht. Dit stof wordt hoog in de lucht vanuit het zuiden meegevoerd en regent in Nederland naar beneden. Meestal is dit een indicatie voor een zuidelijke stroming die in dit geval distelvlinders en andere trekkers heeft meegebracht. Vanaf begin juni werden inderdaad behoorlijke aantallen distelvlinders gemeld vanuit het hele land. Meldingen van tientallen exemplaren per dag waren geen uitzondering. Niet alleen van de kust, maar ook vanuit het binnenland kwamen volop waarnemingen binnen. Op sommige plekken was zelfs sprake van een waar spektakel. Heel bijzonder was bijvoorbeeld de concentratie van zeker 200 distelvlinders die werd gezien op drie solitaire lindebomen in een verder kaal landbouwgebied op 17 juni. "De vlinders waren bijzonder druk; slechts een enkeling ging even stilzitten op de grond, op de landbouwgewassen of in de bomen. De vlinders vlogen alleen, in duo's, in kleine groepjes en in grote kluwen - tot wel 25 exemplaren - rondom de boom, omhoog en omlaag, naar links en rechts, kortom een drukte van belang", aldus de enthousiaste waarnemer Lothar Valentijn.

Op het moment dat u deze 'Vlinders' leest, zullen de nakomelingen van al deze distelvlinders in Nederland rondvliegen. Omdat er zoveel distelvlinders in het voorjaar gemeld zijn, verwachten wij een goed distelvlinder-jaar. We zijn nieuwsgierig naar uw ervaringen. Laat het ons weten. ■